

Zápis z jednání OK pro společenské vědy RVV vlády ČR dne 14.11.2003

Přítomni: J. Bejček, I. Budil, P. Dostál, B. Hamerníková, J. Kraus, J. Pánek,
J. Ehleman, V. Prečan, M. Veleminský, F. Hronek

Rovněž přítomen: P. Zuna

Omluveni: J.A. Víšek, M. Potůček, I. Možný

1. Prof. Dostál zahájil jednání a přivítal přítomné. Konstatoval, že komise je usnášeníschopná, podklady k jednání byly doručeny, program byl schválen.
2. K zápisu z 5. zasedání ze dne 12.9.2003 nebyly vzneseny připomínky a byl schválen.
3. ing. Hronek - aktuality ze zasedání RVV. Připravuje se analýza VaV k předložení vládě. Po projednání ve vládě bude materiál publikován. Připravuje se zákon o veřejných výzkumných institucích a další materiály.
Představil prof. Zunu, člena RVV (zpravodaje pro Dlouhodobé základní směry výzkumu).
Prof. Potůček vyslovil osobní názor na spolupráci RVV a MŠMT. Zmíněná "Analýza" je velmi dobře zpracována. „Národní politika“ (NPVV) přijatá před 3 lety postoupila díky novým materiálům místy dále, ale celkem vyvolává nový dokument rozpaky (úřednický přístup). Národní program VaV I byl vyhlášen se zpožděním, bude se připravovat program VaV II tak, aby vstoupil v platnost 1.1.2005. Zatím probíhají jen přípravné aktivity.
Prof. Zuna - informace z jednání OK RVV 10.9.2003 - organizační záležitosti. Doplnil jej doc. Prečan - dnes jsou úkoly z 10.9.2003 na programu OK a byly projednány již 12.9.2003.
4. Informace o jednání RVV 31.10.2003 v Brně. Prof. Dostál - k hodnocení V a V (zejména materiál 182/4u).
Informace o výzkumných centrech A (spíše vědecká) a B (spíše aplikovaná). Zvýhodněn bude aplikovaný výzkum, ev. kombinovaný (A - B). Prof. Potůček tento postřeh potvrdil.
Prof. Dostál - k zapojení regionů do V a V má být vynaloženo cca 25 mil. Kč. Podporoval strategii zapojovat menší vědecká centra do práce silnějších (síťový efekt).
Prof. Potůček - informace o systému a dělbě práce v RVV (systém zpravodajů, speciální tematická zasedání RVV). Kladně ocenil praxi výjezdních zasedání RVV; doporučil, aby OK diskutovala s odbornou veřejností z oblasti společenských věd.
prof. Ehleman - zdůraznil roli regionálních univerzit a jejich výzkumných aktivit.
5. Diskuse k materiálu 182/4u
prof. Zuna - dobře jsou dělány vstupy, problematičtější bývají výstupy - měl by být problém u sporných výstupů získávat peníze. GA ČR to už praktikuje. Problém srovnatelnosti jednotlivých disciplín, nutnost vytvořit skupiny srovnatelných oborů.
doc. Prečan - do 31.12.2003 mají být odevzdány prodiskutované materiály o dlouhodobých směrech. Soustředíme se na tento problém. Materiál 182/4u ponechme na pozdější dobu, debata by měla být připravená (okruhy otázek).
prof. Dostál - souhlasí.
prof. Zuna - během ledna 2004 by měla RVV dodat připomínky z OK k materiálu 182/4u.
prof. Dostál - soustava kritérií evaluace by neměla být složitá (4 - 5 kritérií - viz str. 4 materiálu, bod 3.1.2). Zkušenost z Amsterdamu - komisionální posouzení editora jako podpůrné kritérium kvality publikačních výstupů.
doc. Prečan - je nutno prosadit věd. recenze, účast na vědecky pojatých encyklopedických pracích jako evaluační kritérium. Kdo připraví rating odbor. časopisů?

prof. Dostál - souhlasí, další kritérium: odkazy (vědecký aparát). Rating národních časopisů lze vytvořit jen komisionálně (pokud již neexistuje).

prof. Kraus - kritizoval roztržitost drobných časopisů s malým počtem čtenářů. Sloučení by vytvořilo větší konkurenci a zvýšilo renomé časopisů. Je nutno dělat rating "zdola", ne "shora".

doc. Hamerníková - kromě časopisu "Politická ekonomie" vznikla řada fakultních časopisů s dobrou úrovní. Někdy však přijímají články odmítnuté „Politickou ekonomikou“ nebo "Financemi a úvěrem“. Motivace fakultním oceňováním publikačních výstupů komisí expertů.

prof. Dostál - chce se po nás jen několik jasných kritérií. RIV je nevyhovující již strukturou předmětů. Od 1.1.2005 by měla nastat změna v klasifikaci oborů. RIV se musí změnit.

prof. Pánek - kritéria úřednického přístupu - kromě „impaktovaných“ časopisů nejsou další navržená kritéria uchopitelná a neumožňují srovnávání. Konfúzní pojmy nic nevyřeší (např. co je "kniha"?). Měli bychom se pokusit stanovit skupiny oborů a tam shromáždit základní informace o vhodných časopisech, jinak bychom museli rezignovat. Tři řádky v materiálu jsou nepoužitelné, je to výraz bezradnosti, na tento návrh není možné přistoupit.

prof. Dostál - kritéria jsou jedním z hlavních úkolů, které komise má. Musí jít o operacionalizovatelná kritéria, statisticky podchytitelná.

Ing. Hronek - materiál je jen prvním podkladem. Návrh systému hodnocení V a V má být předložen vládě do poloviny příštího roku. OK by měla hodnocení věnovat zvýšenou pozornost. Sílí názor, že výsledky V a V nedopovídají ani vynaloženým nákladům. Obava ze vzniku neživotného byrokratického systému.

prof. Dostál - mělo by se zorganizovat, aby všechny obory společenských věd měly rating odborných časopisů.

prof. Bejček – vyslovil obavu ze zformalizované scientometrie přenesené z „tvrdých“ vědních oborů, kterou implicitně akceptujeme. Jaká kritéria pro rating budeme mít při sestavování? Každý jiná?

prof. Zuna - je důležité, aby tento systém byl ve společenských vědách vytvořen. Do prvního stupně stačí uvést - "publikace podle ratingu". Samotný obsah ratingu je úkolem pozdějším.

prof. Pánek - navrhl některá kritéria ratingu:

- dosah (mezinárodní, celostátní, regionální)
- poznámkový aparát, resumé
- recenzování příspěvků
- existence mezinárodních redakčních rad
- publikace příspěvků renomovaných (i zahraničních) odborníků

prof. Dostál – recenzování časopisu je předpoklad základní, jde také ovšem o to, kým jsou publikace recenzovány.

Prof. Ehleman - problém klasifikace oborů a nebezpečí bezbřehosti. Je nutno jasně vymezit, pro kterou oblast které časopisy stanovujeme.

prof. Dostál - podle zápisu z 5. zasedání, str. 2 dole

- přidat (počáteční inventarizace) "filologické vědy" na návrh prof. Krause (jazykověda a literární věda)
- přidat "vědy o umění", "pedagogicko-psychologické vědy", "filozofické vědy"
- do 16.1 "zmapovat terén" sociálních věd (oborové členění)
- sestavit všeobecná kritéria pro hodnocení časopisů.

Prof. Dostál osloví pány prof. Sirového a prof. Hlaváče (hosty 5. zasedání OK 16.9.) s žádostí o kritéria za uměnovědné obory.

6.

Vloženo opět jednání o výzkumných prioritách:

Regulace sociálních jevů podporujících/omezujících rozvoj výkonostně orientované, bezpečné a evropsky integrované společnosti.....prof. Hrubík

Encyklopedická systemizace a zpracování českých dějin(prof. Pánek)

Podpora rozvoje sociálních a humanitních věd (doc. Budil)

Sociologické téma doplní p. prof. Možný na žádost p. prof. Dostála a prof. Velemínského.

prof. Pánek - nelze prosazovat partikulární oborové zájmy. Musíme priority pojímat "nadoborově", nefragmentovat a neatomizovat. Je nutno postupovat integračně při formulaci DZSP ("Dlouhodobých základních směrů ...").

prof. Zuna - je nutno udělat výběr nosných priorit v této OK RVV (poté se rozloučil).

Ing. Hronek - přitom doporučuje neomezovat se na NPVV II.

prof. Dostál - je nezbytné zajistit srovnatelnost struktury (formulace) priorit.

7.

Zpět k systému hodnocení a k tvorbě kritérií:

prof. Pánek - zmapování by zahrnovalo seznam českých oborových časopisů - to je za dva měsíce zvládnutelné (do 16.1.04):

Garanti výběru těchto časopisů:

prof. Pánek - historické vědy,

prof. Velemínský - sociální práce + sociologie a psycholog. - pedagogické obory.

Doc. Budil - zpracuje etnologii a antropologii, osloví zpracovatele pro filozofii a teologii a pro politologii.

Prof. Dostál - osloví ekonomické obory (doc. Hamerníkovou), geografické obory (prof. Dostála) a sociologické obory (prof. Možného).

prof. Bejček - právní obory.

prof. Kraus - musíme později usilovat o interdisciplinaristu - práce, kterou neudělá jednotlivec.

prof. Dostál uzavřel diskusi následujícími závěry:

- budeme dále pracovat na došlých podnětech

- oslovíme další disciplíny, aby pokrytí bylo širší

- rozešlu ostatním všeobecná kritéria hodnocení výzkumu ve společenských vědách

- do 10. ledna 2004 by členové OK na podklad prof. Dostála měli reagovat.

Různé:

doc. Prečan - je nutno "bít na poplach" ve věci výzkumných center. Chybí mechanismus evaluace center, jak se ucházet o další existenci center financovaných do 31.12.03 z jediného zdroje. MŠMT problém zanedbalo.

Ing. Hronek - situace je opravdu vážná. MŠMT má program vyhlásit do konce roku.

Ev. podněty od členů OK je možno zaslat p. dr. Blažkovi.

Příští jednání OK proběhne 16.1.2004 v 10.00 hodin.

Zapsal: Josef Bejček

Schválil: Petr Dostál

